

Grand danois

Foto: Steinar Moen.

En grand danois er en stor hund. En veldig stor hund. Går du med en grand danois på gaten krysser noen veien for å slippe å møte deg, andre stirrer, noen vil hilse på. En ting er i hvert fall sikkert: Oversett blir du sjelden!

Tekst: Ida Nygaard, Norsk Grand Danois Klubb

Tidligere var grand danoisen en villsvinjeger, og villsvin er ikke akkurat mors beste barn. Det kreves pågangsmot og styrke hos en hund som skal gå på et villsvin. Tidligere tiders oppdrettere har gjort enormt mye for å lage den rolige, trivelige kjempen som vi kjenner som grand danois i dag.

Rasens historikk

Grand danoisen stammer fra de europeiske molosserne. Forfedrene til dagens grand danoiser var kamp- og vakthunder fra det gamle romerriket. Tilbake i middelalderen er rasen omtalt i en rekke land, og den var en populær jakthund på villsvin og bjørn. Under jakten red adelen ut med opptil 200 hannhunder, noen av hundene fant og drev frem villsvinene, mens andre var opplært til å gripe tak i villsvinet og bryte det i bakken. Hundene holdt villsvinet nede til en jeger kom og avlivet dyret. Mange hevder at denne tendensen til å holde kan man fortsatt finne igjen i grand danoisene i dag, da mange hunder gjerne legger munnen sin rundt hånden din som en del av et velkomstritual.

Ettersom villsvinbestanden gikk tilbake, ble rasen mindre populær før den igjen fikk et oppsving. Rasen var spesielt populær i Tysk-

land, men det var England som var først ute og dannet en raseklubb i 1883. I 1885 ble den tyske raseklubben stiftet. Det var den første organiserte raseklubben i Tyskland som gjennom planlagt avl ønsket å forbedre en rase. De tyske oppdrettere utarbeidet rasens første standard i 1891. På grunn av sin nobelhet, styrke og skjønnhet ble rasen bestemt å være Tysklands nasjonalhund.

Som rase har grand danois hatt svært mange navn opp igjennom tidene. Det tidligste navnet var villsvinhund, og så sent som i 1883 ble rasen utstilt i England under navnet 'Boarhound'. Den har også vært kalt ulmer dogge, tysk mastiff, tiger mastiff, osv. I 1880 ble det i Tyskland bestemt at rasen skulle hete Deutsche Dogge som den fortsatt heter i Tyskland i dag, og i 1884 fikk den i England navnet 'the Great Dane'. Grand danois betyr 'stor danske' og selv om navnet skulle indikere en forbindelse mellom rasen og Danmark er dette ikke tilfellet. Det har blitt spekulert i at de gule grand danoisene var lyse som en danske eller skandinav og at dette kan være opphavet til den danske forbindelsen.

Under både første og andre verdenskrig hadde rasen det meget vanskelig. Det er dyrt å fø opp

en grand danois, og i dårlige tider lider både oppdrett og hundehold. Mange tyske oppdrettere så hvor det bar hen, og før andre verdenskrig eksporterte de svært mange hunder til England og USA. Når så oppdrettere i Mellom-Europa ønsket å starte opp igjen med oppdrett etter andre verdenskrig, begynte de med de hundene de hadde tilgjengelig.

Dette er hovedårsaken til at vi i dag kan treffe på så forskjellige typer av hunder, med en mye mer elegant type i Skandinavia, USA og England mot hva man i hovedsak finner nedover på kontinentet. Typemessig ligger hundene fra USA, Skandinavia og England nærmere de hundene man fant i rasens hjemland på 1920- og 1930-tallet.

Rasens historie i Norge før 1898 er vanskelig å finne, men i 1898 var det 12 grand danoiser påmeldt på NKKs utstilling. Etter første verdenskrig noteres få gd-er i Norge. I 1925 registrerer fru Sperbund kennelnavnet "av Rosenhøi", som skulle bli den mest betydningsfulle kennelen for rasen i Norge frem til 1970-tallet. Hennes datter Nelly Sperbund skulle bli primus motor for rasen fra begynnelsen av 1940-tallet.

Alle godkjente farger: gult, harlekin, sort, tigret og blått. Foto: Steinar Moen.

Utseende og farger

En grand danois skal være både elegant og kraftfull. Elegansen finner man i en høy manke med en lang, vakker nakkebue som ender i et langstrakt hode, mens kraften ligger i størrelse og benstamme. Grand danoisen er en galoppør, det vil si at den skal kunne fremvise hurtighet i galopp, og skal av den grunn være kvadratisk. Hodet skal være firskåret med godt markert stopp, godt utviklede øyebrynsbuer og parallell plan i hodet. Kinnmuskulaturen skal ikke være for uttalt, ei heller skal hunden ha mye lepper, det skal være stor forskjell på hodet til en grand danois og en mastiff. Grand danoisen skal ha tilbakelagte skuldre og en høy manke, en god og sterk overlinje som ender i et svakt skrånende kryss.

Grand danois finnes i fem godkjente farger; gult, tigret, sort, harlekin og blått. Guldfargen er fra lys til dyp gullgul, sort maske er ønskelig; de tigrete hundene skal ha samme guldfarge som de gule, men med sorte, helst jevne og klare, tverrstriper. Også på de tigrete er sort maske ønskelig. Sorte hunder skal være lakksorte, hvite tegninger er tillatt, herunder manteltegnede og plattfargede hunder. De siste har hvit grunnfarge med store sorte flekker. En harlekin har hvit grunnfarge med et større eller mindre antall revne sorte flekker fordelt utover kroppen. Blå hunder skal være rent stålblå.

Merle er en farge som kan dukke opp i harlekinkull og denne fargen er ikke godkjent på utstillinger. I tillegg kan det dukke opp andre ikke-godkjente farger dersom man ukritisk blander fargene. Det finnes blant annet "harlekin" med gule flekker og blue fawn - en gul hund med blå, i stedet for sort, maske og blå nesebrusk. Ingen av disse fargene er godkjent

på utstillinger, og raseklubben advarer mot ukritiske fargeblandinger. Tenker man på å skaffe seg en grand danois og vurderer å kjøpe en valp med en ikke-godkjent farge, skal man alltid tenke seg godt om. Kan hende kommer plutselig lysten til å stille ut en dag, og da er det dumt å ha valgt en hund som ikke kan benyttes til dette formålet. Ei heller vil en feilfarget hund være en hund man bør avle på.

Siden grand danoisen blir en så stor hund er sosialisering svært viktig.

Helse

Som alle andre raser har grand danois sykdommer som kan ramme. Dessverre dukker det av og til opp hjerteproblemer, da særlig dilatert kardiomyopati. Dette er en sykdom som det nå forskes mye på i utlandet, og forhåpentligvis vil denne forskningen snart gi resultater. Til tross for det store fokuset på hjerteproblemer er magedreining et vel så stort problem. Det rammer en god del hunder hvert år, men med en observant eier og tilgang til god veterinærhjelp er sjansene gode for at det går bra. Det finnes noe HD på rasen, men i liten skala og det blir ikke sett på som noe problem. Av øyesykdommer finnes det noe entropion og ektropion, mens andre typer øyesykdommer knapt er kjent på rasen.

Aktivitet og trening

Grand danois er en hurtigvoksende rase. Fødselsvekten ligger på om lag 650 gram, ved åtte ukers alder er de fleste oppe i 9 til 13 kilo. Rundt året er de som regel ferdig utvokst i høyden, som for tisper er over 72 cm og hannhunder over 80 cm i mankehøyde. Det sier seg selv at her ►

Norsk Grand Danois Klubb

Norsk Grand Danois Klubb ble første gang stiftet i 1940, men på 1950-tallet gikk rasen sammen med sankt bernhards- og newfoundlandshundeiere og dannet "Norsk Spesial Klubb for Store Selskaphunder". Klubben var fortsatt liten og man ønsket å inkludere berner sennhund og dalmatiner, noe som krevde en navneendring, og "Klubben for Større Selskaphundraser" ble navnet. Flere raser kom med, og på 1980-tallet var klubben blitt så stor at det ble naturlig at tallmessig store raser gikk ut av klubben. Norsk Grand Danois Klubb gjenoppsto 1. januar 1991.

Klubben sentralt arrangerer to spesialutstillinger for grand danois i året, den ene i pinsen den andre første helg i september. Pinsetreffet arrangeres i Vikersund i Buskerud og på lørdagens hovedutstillingen har det vært nærmere 100 påmeldte grand danoiser fra hele Skandinavia. Søndagen arrangeres uoffisiell utstilling og lydighetskonkurranse. I tillegg arrangerer klubben i samarbeid med distriktskontaktene mindre spesialer i Rogaland og Trøndelag.

Norsk Grand Danois Klubb har distriktskontakter over det meste av landet som er behjelpelige med å arrangere treff og treninger hvis det er ønskelig. Klubben utgir medlemsbladet Stort Sett, med fire nummer i året.

Kontaktinformasjon:

Valpeformidler: Nora Skotaam, tlf. 913 55 555, e-post: nora.skotaam@start.no
E-post til styret: post@ngdk.no
Hjemmeside: <http://www.ngdk.no>

En grand danois kan brukes til så mangt. Foto: Ida Asbjørnslett.

Plattentegnet grand danois. Merk at plattentegnede grand danoiser er sorte og ikke regnes som en egen farge. Foto: Ida Nygaard.

går det fort i svingene! Av den grunn skal man ta litt spesielle hensyn til hunden mens den er i vekst. Valper under seks måneder skal ikke gå på lange turer, men siden grand danoisen blir en så stor hund er sosialisering svært viktig. Valpen må få erfaring fra så mange forskjellige miljøer og situasjoner som mulig mens den er liten. Men bruk heller bilen til gårdsbesøket enn å traske tre kilometer langs veien for å komme dit! I tillegg bør valpen skjermes for store belastninger, som for eksempel å hoppe ut og inn av en høy bil. Valpen må hjelpes ut og inn av bil og de minste valpene skal ikke gå trapper i mange etasjer, særlig nedover. Men det er viktig å ikke pakke hunden sin inn i bomull, og en grand danois må lære å gå i trapper. Hvis eieren stadig skåner hunden for trapper får han et kjempesproblem når han skal få med seg 60

kilo hund på fire stive ben opp eller ned en trapp! Når hunden er ferdig utvokst mellom 1,5 - 2 års alder blir den gjerne med deg både på joggeturer og sykkelturet, det skal mye til å slite ut en grand danois som er godt trent!

Grand danois er en stor hund og trenger godt med mosjon. Den trives godt med lange turer og for å holde en grand danois frisk og rask er god mosjon noe av det viktigste en eier kan gi den. Merk at god mosjon er ikke tyve minutter i ukedagene og fire timer på søndag, men daglig jevn mosjon. Når den er ferdig utvokst trekker grand danoisen gjerne sin eier på ski, i hvert fall de første fem minuttene av turen. Men den er en tung hund som lett trækker igjennom snøen og krever løyper med fast underlag. Bli det for mye kaving i løssnøen ender det med at grand danoisen sitter i pulken, mens eieren trekker...

En grand danois kan brukes til så mangt av de forskjellige hundeaktivitetene som finnes. Den unge grand danoisen må passes litt på, særlig under trening av agility eller andre aktiviteter som innebærer kryping og hopp. Ut over det er det fritt frem. Vi har grand danoiser som går lydighet, freestyle og agility. En grand danois blir fort lei av terping, men det er ikke umulig å få dem med seg på lydighet. Det krever bare litt mer av deg som eier av oppfinnsomhet og evne til å motivere din hund. Sporing er en gren som grand danoisen synes det er morsomt å drive med. Rasen har fått sin første viltspor-champion, og det finnes også grand danoiser som er godkjente ettersøkshunder. Den eneste aktiviteten som nok de fleste grand danoiser

ville slite med er vannprøver. Det finnes en del grand danoiser som svømmer, men det er ikke en rase som er overstadig glad i vann. Vil du derimot ha en rase som oftest går rundt de fleste søledammer på tur er grand danoisen helt klart en kandidat!

Passer du som grand danois-eier?

Mange forelsker seg i grand danoisens størrelse og rolige og selvsikre fremtoning, men det er en del ting du må tenke nøye over før du går til anskaffelse av en grand danois. For det første er grand danoisen en rase som er svært avhengig av menneskelig kontakt. Den trives sammen med sin familie, enten familien består av en eller mange personer. Den trives ikke med å være alene hjemme i mange og lange timer av gangen. Den vil også mistrives sterkt i en kjetting på gårdsplassen utenfor eller i en løpegård. Dessverre er det mange i dag som synes at bur er et passende oppholdssted for hunden når eier ikke er hjemme, men så vidt meg bekjent finnes det ikke noe bur i en dyrebbutikk som er stort nok til at en grand danois kan strekke seg ut i det. Har du ikke tenkt å tilbringe mye tid sammen med hunden er ikke grand danois en rase for deg.

I og med at en grand danois er stor og vanligvis godmodig trives den godt sammen med barn. De finner seg stort sett i å bli klatret på og å bli brukt som støtte når småroller skal lære å gå. Det farligste for barnet er som oftest halen som kan få en utrolig snert! Det må dog bemerkes at et barn kan ikke klare denne store rasen alene. På tur vil et barn fort bli revet over ende, og i vilter lek mellom barn og grand danois ender det fort med tårer og et veltet barn!

Mange tenker at man må ha stor plass innendørs hvis man skal ha en grand danois, men det er ikke så viktig. Når hunden er over den lekne valpe- og unghundperioden er den svært rolig innendørs forutsatt at den får tilfredsstillende behov for mosjon og mental trening.

Med en hund på grand danoisens størrelse sier deg selv at du må legge ned et godt stykke arbeid med trening av hunden din. Hunden er stor og sterk, og har du ikke lært den for eksempel å gå pent i bånd fra den er liten, vil du fort få problemer med kontrollen når hunden blir større. Legger du derimot inn tid til trening og aktivisering mens valpen er liten får du en rolig hund innendørs og en utrolig fin turkamerat som vil elske å være ved din side!

Og du, som svar på det vanligste spørsmålet en grand danois-eier får: Ja, en grand danois spiser ganske mye mat. Er du bekymret for førutgifter bør du heller vurdere en mindre rase. ■

